

تاخیر رشد داخل رحمی (IUGR)

تهیه کننده: اتاق زایمان و واحد آموزش

تأیید کننده: رئیس اتاق زایمان

تاریخ تدوین: 1396/5/1

تاریخ آخرین بازنگری: 1401/6/1

تاریخ بازنگری بعدی: 1405/6/1

ویرایش: 02

کد: ATH-ED/ED-25

منبع: راهنمای کشوری ارائه خدمات مامایی و زایمان (بازنگری سوم)

هنگامی که به علت اختلال رشد داخل رحمی وزن موقع تولد نوزاد با توجه به سن حاملگی کمتر باشد (SGA) به این وضعیت IUGR اطلاق می شود. میزان شیوع آن در 10% تولدها می باشد.

انواع IUGR:

1- متقارن (سیمتریک)

2- نامتقارن (آسیمتریک)

مقارن: همه قسمت های بدن جنین به یک اندازه کوچک هستند که به علت ناهنجاری های جنینی، عفونت های مادرزادی با سرخچه، تغذیه نامناسب مادر و سیگار کشیدن ایجاد می شود.

نامتقارن: بعضی از ارگان های بدن جنین بیشتر از قسمت های دیگر درگیر می شود و در اکثر موارد سر نسبت به تنه بزرگ تر می باشد که به علت نارسایی جفت ایجاد می شود.

علت

- 1- جثه کوچک مادر
- 2- نارسایی جفت
- 3- عفونت های دوران بارداری یا ناهنجاری های جنینی

تشخیص

- گرفتن سابقه دقیق از مادر
- IUGR قبلی، مرگ جنینی یا نوزاد
- اندازه گیری ارتفاع قله رحم
- سونوگرافی

سونوگرافی: بهتر است همه مادران به طور روتین در 16 تا 20 هفتگی حاملگی سونوگرافی شوند. سپس مجدداً در هفته 32 حاملگی تکرار شود تا منحنی رشد جنین مشخص شود.

معیارهایی که در سونوگرافی برای ارزیابی رشد جنین مورد استفاده قرار می گیرند عبارتند از: دور سر و دور شکم و نسبت آن دو، طول ران و قطر دور سر نکته: در سونوگرافی میزان مایع آمنیوتیک چک می شود. چون در بسیاری از موارد بین کاهش حجم مایع آمنیون و IUGR ارتباط وجود دارد.

درمان

اگر برای مادر تشخیص IUGR مطرح شود اقدامات زیر انجام می شود:

- قطع سیگار و الکل و هر نوع ماده مخدر دیگر
- سونوگرافی هر 2 تا 3 هفته برای بررسی اندازه گیری وزن جنین
- رژیم غذایی پرپروتئین و پرکالری
- بسته به شدت IUGR ممکن است مادر به صورت سرپائی و یا به صورت بستری، تحت نظر گرفته شود.
- بر حسب مرحله بیماری سونوگرافی بیوفیزیکال و بررسی داپلر عروق انجام می شود.

بهترین درمان برای IUGR ترم (ترم یعنی جنین رسیده) یا نزدیک به ترم، ختم حاملگی می باشد.

عوارض حاملگی IUGR

عوارض حاملگی IUGR شامل عوارض مادری، جنینی، نوزادی و طولانی مدت است

عوارض مادری: بیماری زمینه ای، مسمومیت بارداری، زایمان زودرس، زایمان سزارین

عوارض جنینی: مرده زایی، کمبود اکسیژن رسانی مغزی و ناهنجاری های جنینی
عوارض نوزادی: افت قند خون، کاهش کلسیم خون، افت دمای بدن، افزایش گلبولهای قرمز خون، سندروم مرگ ناگهانی شیرخوار
عوارض طولانی مدت: ضریب هوشی (IQ) پایین تر، مشکلات یادگیری و رفتاری، معلولیت های عصبی مثل صرع، CP (فلج مغزی)، عقب ماندگی ذهنی شدید.

رشد نوزاد متولد شده در IUGR متقارن بعد از تولد کم است در حالی که در نوع نامتقارن سرعت رشد نوزاد تقریباً نرمال می باشد.

آموزش به بیمار

- 1- مادر باید به صورت مرتب مراقب حرکات جنین خود باشد.
- 2- مادر باید رژیم پر پروتئین داشته باشد (مانند: مصرف گوشت قرمز و سفید و حبوبات و...)
- 3- تست بررسی سلامت جنین باید به صورت منظم انجام شود (بر حسب مرحله بیماری)

طراحی و چاپ: روابط عمومی بیمارستان آتیه

آدرس بیمارستان:

شهرک غرب، تقاطع بلوار فرحزادی و شهید دامن

تلفن بیمارستان: 82721

فاکس بیمارستان: 88086095

www.atiehhospital.ir

